

FI lausuntopyyntö VV

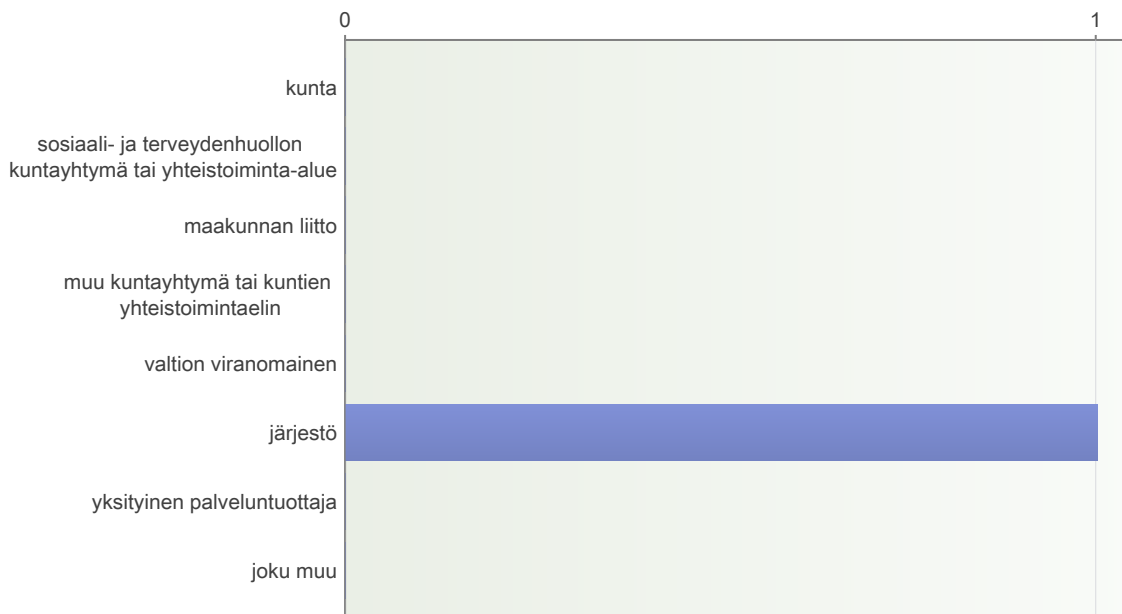
1. TAUSTATIEDOT

Vastaajien määrä: 1

Vastaajatahon virallinen nimi	Vastauksen kirjanneen henkilön nimi	Vastauksen vastuuhenkilön yhteystiedot	Lausuntopyynnön käsittelypäivämäärä toimitilimessä	Toimielimen nimi
Suomen Puheterapeuttiliitto ry	Heta Piirto	heta.piiro@puheterapeuttiliitto.fi	20.3.2017	Sptl ry / hallitus

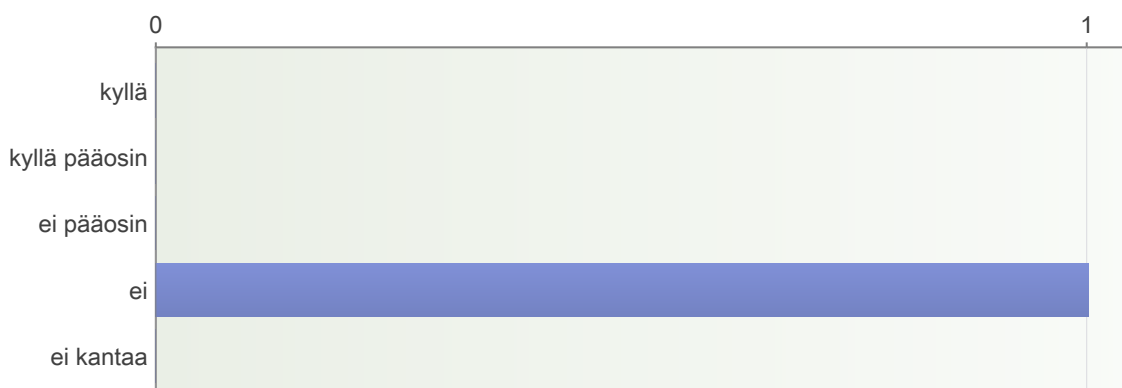
2. Onko vastaaja

Vastaajien määrä: 1

3. 1. Voidaanko uudistuksella kaventaa väestön terveys- ja hyvinvointieroja sekä parantaa palvelujen yhdenvertaista saatavuutta?

Vastaajien määrä: 1

4. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Puheterapiapalveluita on vuosikymmeniä tuotettu noin neljäsosa järjestöjen ja ammatinharjoittajien sekä yksityisten yritysten toimesta. Ne ovat täydentäneet julkisia palveluita. Valinnanvapauden esteenä alallamme on ollut palveluiden heikko saatavuus, johon nyt kaavailtu uudistus ei tuo muutosta. Puheterapiapalveluita ei ole tarpeeseen nähden riittävästi tarjolla missään päin Suomea.

Pelkäämme, että moniammatillinen työskentely pirstaloituu kaavailun uudistuksen myötä ja asiakkaan saaman palvelun laatu huononee tämän myötä.

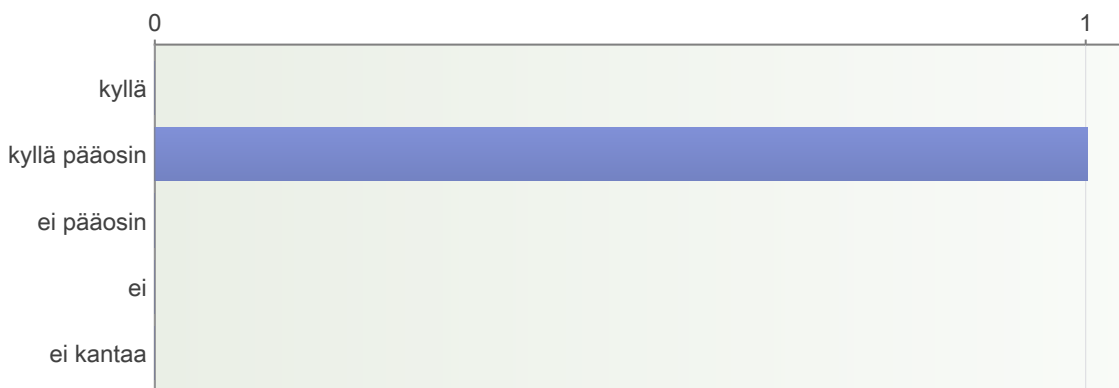
Uudistuksessa tulee varmistaa, että heikoimmassa asemassa olevat ihmiset voivat tosiasiallisesti käyttää valinnanvapauttaan.

Lakiluonnokseen kaivataan myös ennaltaehkäisevän työn tarkempaa määrittelyä sen tavoitteiden ja kustannusten osalta.

Tällä hetkellä esitys ei riittävästi turvaa pienten palveluntuottajien ja ammatinharjoittajien mahdollisuutta toimia palveluntuottajina, vaan näyttää siltä, että nämä jäävät vaille tosiasiallista mahdollisuutta itsenäiseen yritystoimintaan.

5. 2. Edistääkö uudistus tarkoituksenmukaisella tavalla asiakkaan vaikutusmahdollisuuksia omiin palveluihin?

Vastaajien määrä: 1

6. Vapaamuotoiset huomiot.

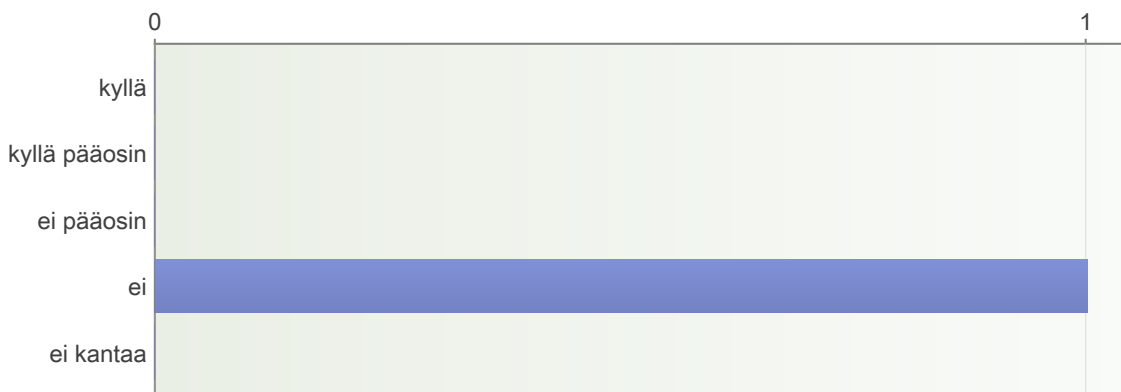
Vastaajien määrä: 1

- Lausuttavana olevat ehdotukset edistävät valinnanvapauden toteutumista niiden osalta, joilla on edellytyksiä sen käyttämiseen. Syrjäytyneet ja heikossa sosioekonomisessa asemassa olevat sekä ne, joiden toimintakyky on alentunut (merkittävä osa lääkinnällisen kuntoutuksen asiakkaista) eivät pysty hyötymään kaavailusta uudistuksesta. Valinnanvapauden täysi hyödyntäminen edellyttää myös pääsyä digitaalisen laitteiston käyttäjäksi. Myös tämä asettaa kansalaiset eriarvoiseen asemaan.

Esitys ei turvaa sitä, että järjestelmää käyttöön otettaessa kansalaisilla olisi käytössään tietoa palveluista ja niiden laadusta päätöksenteon perustaksi.

7. 3. Antaako uudistus asiakkaalle riittävät mahdollisuudet hakeutua asiakkaan omaan tilanteeseen sopivaan palveluun?

Vastaajien määrä: 1

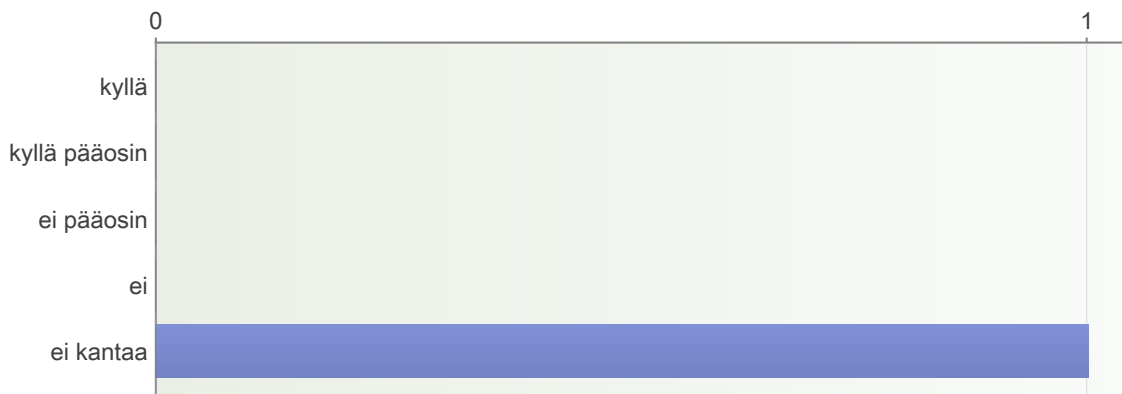
8. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Ks vastaus kysymykseen 2.

9. 4. Jos asiakkaalla on laaja-alaisia palveluntarpeita, toteutuuko uudistuksessa asiakkaan mahdollisuus saada tarpeen mukaisella tavalla yhteensovitettuja palveluita?

Vastaajien määrä: 1

10. Vapaamuotoiset huomiot.

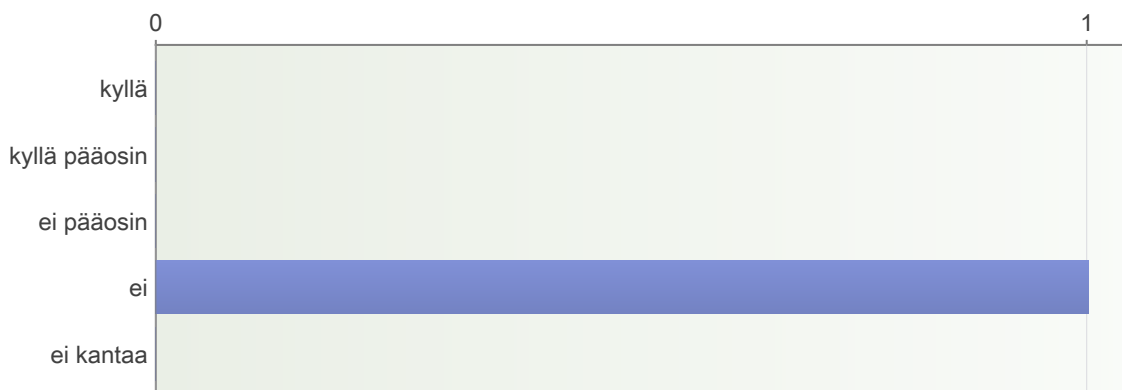
Vastaajien määrä: 1

- Nyt esitetty aineisto jättää maakunnille laajan liikkumavaran palveluiden järjestämisessä. On mahdollista, että tämä luo ongelmia valinnanvapauden ja palveluiden integraation välille. Luonnollisesti ongelmat ovat suurimpia paljon palveluita käyttävien osalta.

Puheterapeuttipula estää monen kansalaisen tarvitsemien puheterapiapalveluiden toteutumisen.

11. 5. Antaako uudistus riittävät edellytykset saavuttaa 3 miljardin euron kustannusten kasvun hillinnän tavoite?

Vastaajien määrä: 1

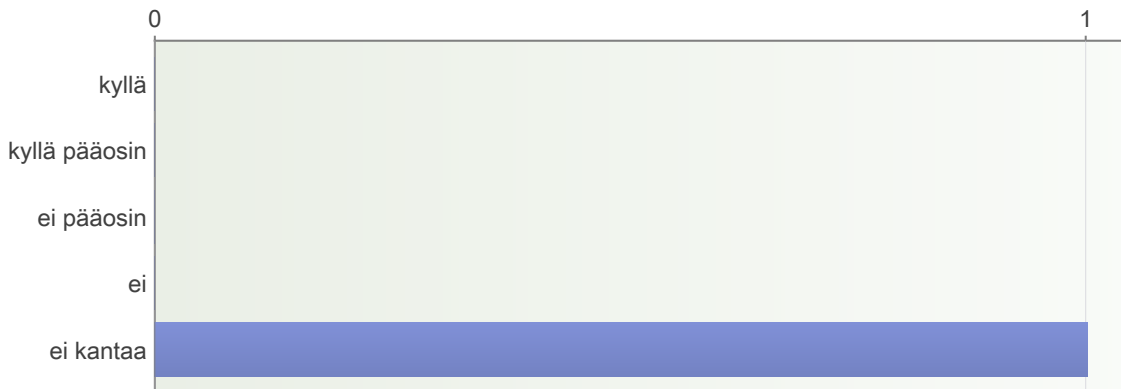
12. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Viittaamme valtiovarainministeriön muistioon 21.12.2016, jossa todetaan, että säästöjen toteutuminen on epävarmaa. Muutokseen liittyy runsaasti perustamiskustannuksia. Lisäksi valinnanvapautta tukevan ICT-järjestelmän pystyttäminen on vastaluonnosteluvaiheessa ja tulee aiheuttamaan runsaasti kustannuksia. Kustannusten laskennassa on myös erittäin paljon epävarmuustekijöitä.

13. 6. Toteutuuko demokratia esityksessä riittävällä tavalla? Jos ei, miten esityksen kansanvaltaisuutta voisi vahvistaa?

Vastaajien määrä: 1

14. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Eri terveydenhuollon asiantuntijaryhmät tulee muutoksessa ottaa kattavasti mukaan uudistuksen muotoiluun. Ilman henkilöstön laajaa osallistamista ja kuulemista päädytään huonoon lopputulemaan.

Henkilöstöllä tulee lisäksi olla edustaja sekä siirtymävaiheessa että sen jälkeen.

Henkilöstöllä tulee olla tulevaisuudessa mahdollisuus vaikuttaa oman työnsä suunnitteluun, kehittämiseen, muotoiluun ja innovaatioihin. Tähän tulee myös varata resurssia, jotta uudistus voi tuottaa parempia ja tehokkaampia tapoja tuottaa sosiaali- ja terveydenhuollon palveluita.

15. 7. Edistääkö uudistus toimintatapojen muutosta ja uusien palveluinnovaatioiden käyttöönottoa, millä voidaan varautua tulevaisuuden haasteisiin?

Vastaajien määrä: 1

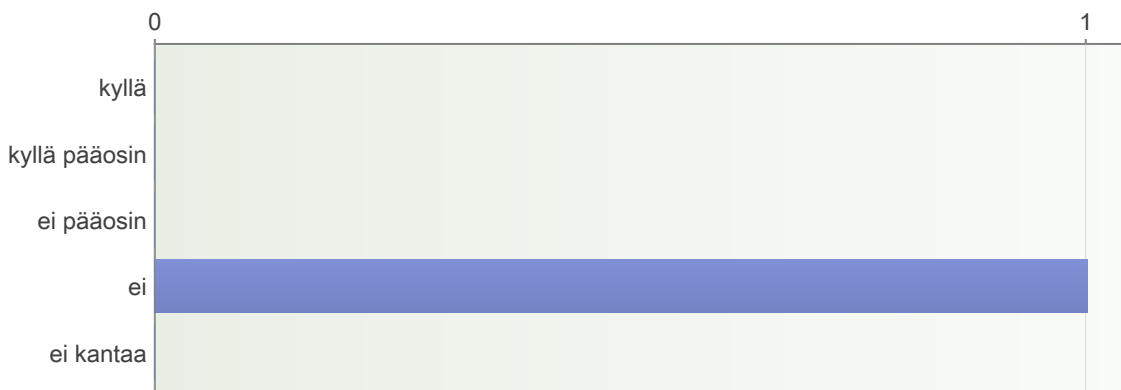
16. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Uudistus voi johtaa siihen, että palvelujen tuotteistus edistyy ja palveluiden sisällöistä ja laadusta opitaan viestimään asiakkaille paremmin. Toisaalta maakunnan hankintaosaaminen etenkin pienten palvelukokonaisuuksien kuten puheterapian osalta saattaa olla riittämätöntä, jotta laatu ja innovaatiot tunnistetaan ja pystytään hyödyntämään.

17. 8. Sosiaali- ja terveydenhuollon valinnanvapauslakiluonnoksen 3 luvussa säädettäisiin asiakkaan suoran valinnan sosiaali- ja terveystalvueluista. 8a. Ovatko säännökset suoran valinnan palveluista riittävän selkeitä siltä osin, mitkä palvelut kuuluvat yhtiöitettävien valinnanvapauspalveluiden piiriin ja mitkä kuuluvat maakunnan liikelaitoksen tuottamiin palveluihin?

Vastaajien määrä: 1

18. Jos ei, miten olisi tarkoituksenmukaista määritellä ne perusteet, joilla maakunnat määrittelevät tarkemmin sote-keskuksissa tuotettavat perustason ja laajennetun perustason palvelut?

Ei vastauksia.

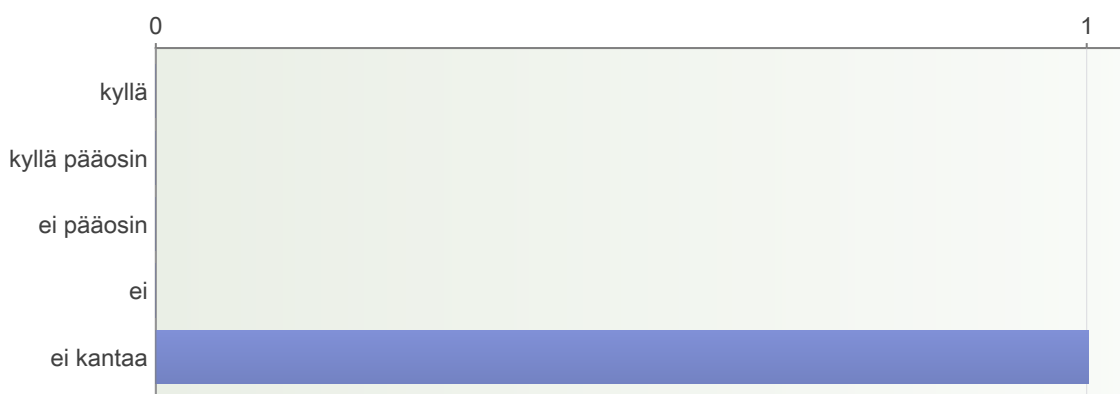
19. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Esityksessä palvelut ovat suurelta osin määrittelemättä. Terveystieteiden lainsäädännössä määriteltyjä palvelukokonaisuuksia kuten lääkinnällinen kuntoutus, ei ole käsitelty esityksessä lainkaan.

20. 8b. Turvaako maksusetelijärjestelmä maakunnalle riittävät ohjaus- ja vaikutusmahdollisuudet järjestämisvastuun kannon näkökulmasta?

Vastaajien määrä: 1

21. Vapaamuotoiset huomiot.

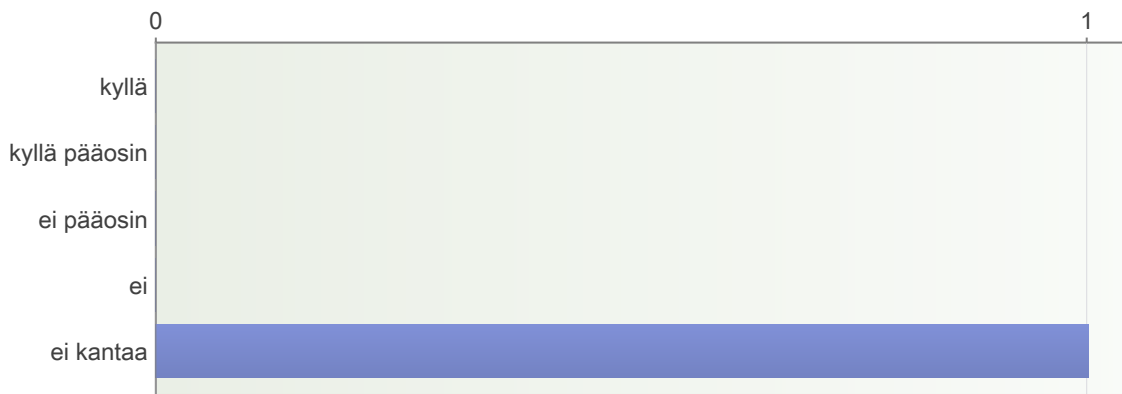
Vastaajien määrä: 1

- Maksusetelin, asiakassetelin ja henkilökohtaisen budjetin välillä on vielä epäselvyyksiä. Niiden tosiasialliset erot ja määräytymisen perusteet eivät tule esityksestä selväksi.

Käyttöala, hinnoitteluperusteet ja saamisen edellytykset tulisi määritellä lain tasolla.

22. 8c. Onko maksusetelijärjestelmässä sote-keskuksen oikeuksista ja velvollisuuksista säädetty tarkoituksenmukaisesti?

Vastaajien määrä: 1

23. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Ks vastaus kysymykseen 8 b

24. 8d. Mahdollistaako maksusetelijärjestelmä asiakkaalle riittävät mahdollisuudet vaikuttaa tarvitsemiensa palvelujen toteutukseen?

Vastaajien määrä: 1

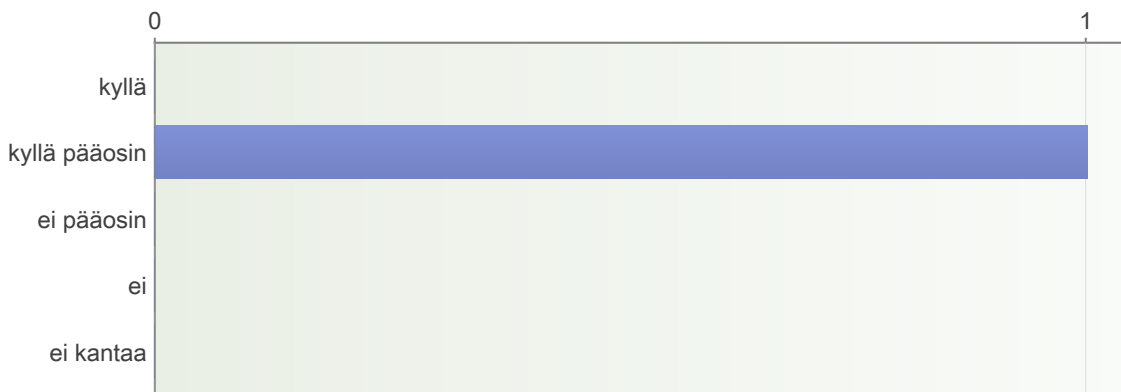
25. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Maksusetelin käsitettä tulee täsmentää. Palveluissa, jotka ovat huonosti resursoituja, kuten puheterapia, valinnanvapauden lisääntyminen ei johda palveluiden paranemiseen. Asiakkaiden ohjaaminen palveluiden piiriin tulee miettiä yksilöidymmin.

26. 9. Lakiluonnoksen 4 luvussa säädettäisiin asiakkaan mahdollisuuksista valita maakunnan liikelaitos ja sen toimipiste. Antavatko säännökset asiakkaalle tarkoituksenmukaiset mahdollisuudet valita palvelujen tuottaja?

Vastaajien määrä: 1

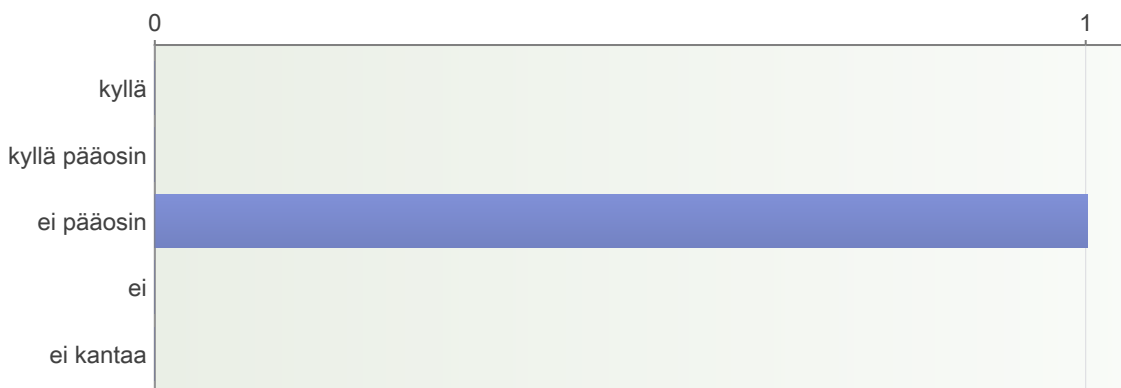
27. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Ks. kuitenkin vastaukset kysymyksiin 1 ja 8a liittyen puheterapiapalveluiden riittämättömään määrään.

28. 10. Lakiluonnoksen 5 luvussa säädettäisiin asiakassetelin käytöstä asiakkaan valinnanvapauden lisäämisessä. 10a. Ovatko säännökset asiakkaan aseman ja oikeuksien näkökulmasta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

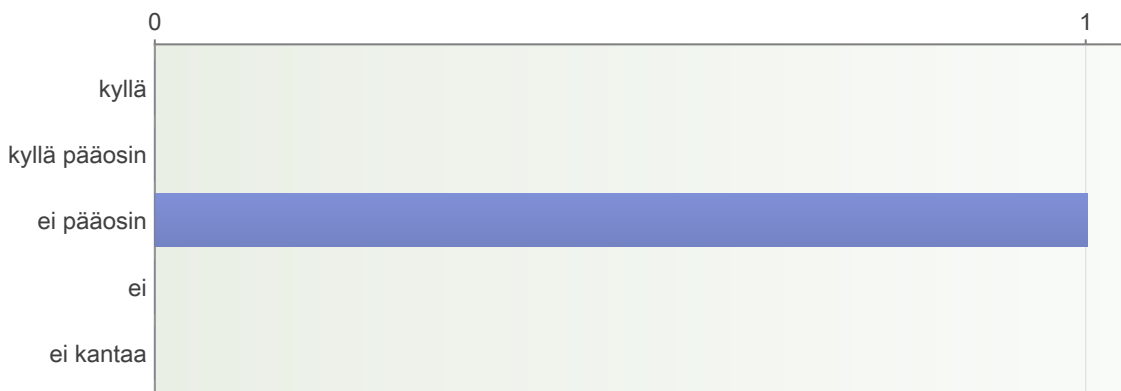
29. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Ks. vastaukset kysymyksiin 8b ja 8d.

30. 10b. Turvaako asiakassetelijärjestelmä maakunnalle riittävät ohjaus- ja vaikutusmahdollisuudet järjestämisvastuun kannon näkökulmasta?

Vastaajien määrä: 1

31. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Asiakassetelillä ja henkilökohtaisella budjetilla palveluja hankittaessa maakunnan ja palvelun tuottajan välille ei synny sopimussuhdetta. Tämä vaikeuttaa palvelujen ohjainta.

Asiakasseteli voi johtaa myös irralliseen palvelujen käyttöön ja vaikeuttaa palvelujen integraatiota.

32. 10c. Ovatko asiakassetelijärjestelmän käyttöönottoa koskevat maakunnan päätöksentekoa koskevat rajaukset riittäviä ja turvaavatko ne asiakkaan valinnanvapauden toteutumisen?

Vastaajien määrä: 1

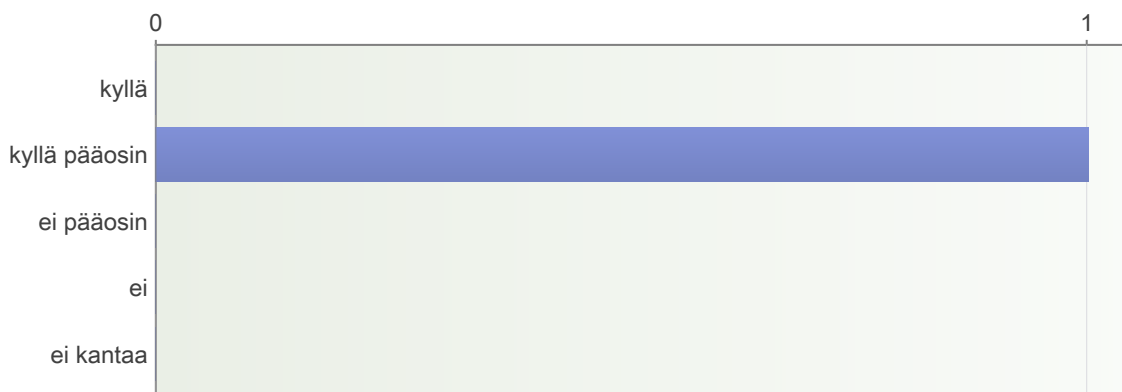
33. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Ks. vastaus kysymykseen 8 b

34. 11. Lakiluonnoksen 6 luvussa säädettäisiin henkilökohtaisen budjetin käytöstä asiakkaan valinnanvapauden lisäämisessä. Mahdollistavatko säännökset asiakkaalle riittävät mahdollisuudet vaikuttaa tarvitsemiensa palvelujen toteutukseen?

Vastaajien määrä: 1

35. Vapaamuotoiset huomiot.

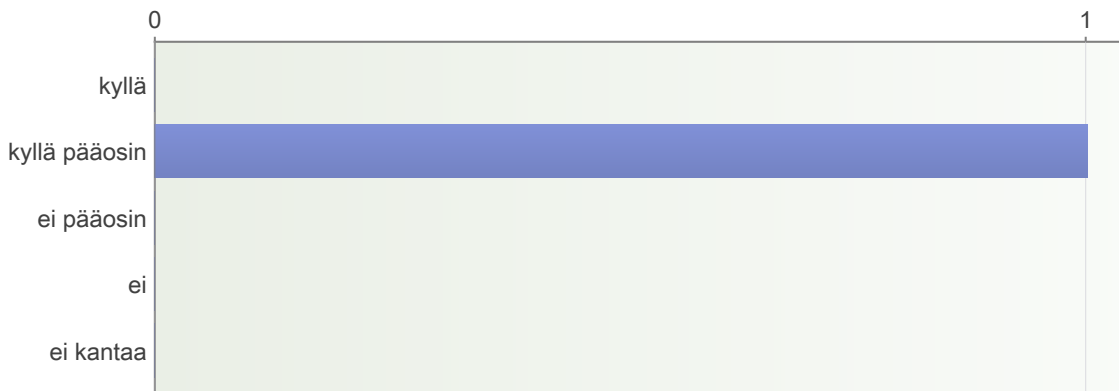
Vastaajien määrä: 1

- Rajapintoja muihin seteleihin tulee selkiyttää. Tosiasiallisen toimivuuden ratkaisee se, onko budjetti riittävä tarvittavien palveluiden hankkimiseen. Kyseessä ovat myös usein paljon palveluja käyttävät asiakkaat, joilla valinnanvapauden hyödyntäminen on rajoitetumpaa.

36. 12. Valinnanvapauslainsäädännön myötä esitetään potilaslakiin ja sosiaalihuollon asiakaslakiin lisättäväksi uusi luku päätöksenteon tukemisesta (tuettu päätöksenteko).

Valinnanvapauslainsäädäntöön sisältyisi potilaille ja asiakkaille erilaisia valinnanmahdollisuuksia (muun muassa suoran valinnan palvelut, maksuseteli, asiakasseteli ja henkilökohtainen budjetti). Näissä erilaisissa valintatilanteissa asiakkaat voivat tarvita tukea valintoja tehtäessä. Onko tuettua päätöksentekoa koskevat säännökset tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

37. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Säädosmuutokset ovat tarpeen, jotta voidaan tukea heikommassa asemassa olevien asiakkaiden mahdollisuutta hyödyntää valinnanvapautta.

38. 13. Lakiluonnoksen 7 luvussa säädettäisiin palvelun tuottajien hyväksymis- ja sopimusmenettelyistä. 13a. Ovatko säännökset hyväksymismenettelyistä uudistuksen tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

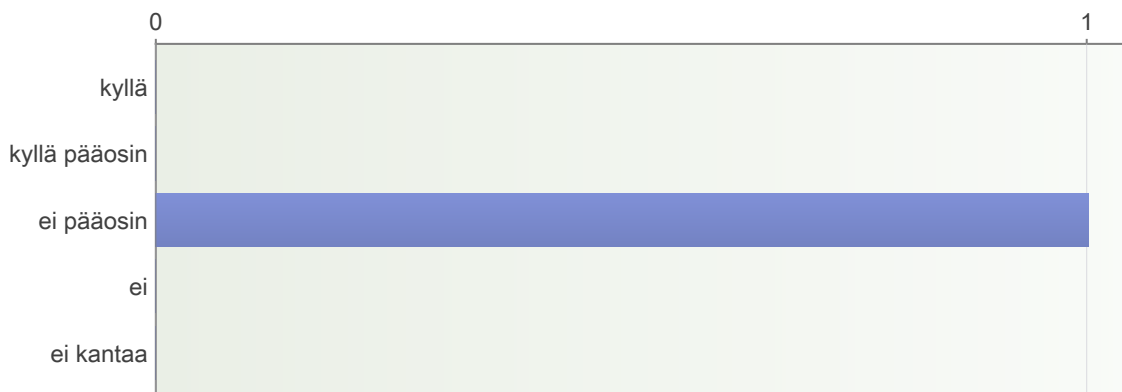
39. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Palvelun laadun merkitys hyväksymismenettelyssä tulee ottaa paremmin huomioon.

40. 13b. Ovatko säännökset sopimusmenettelyistä uudistuksen tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

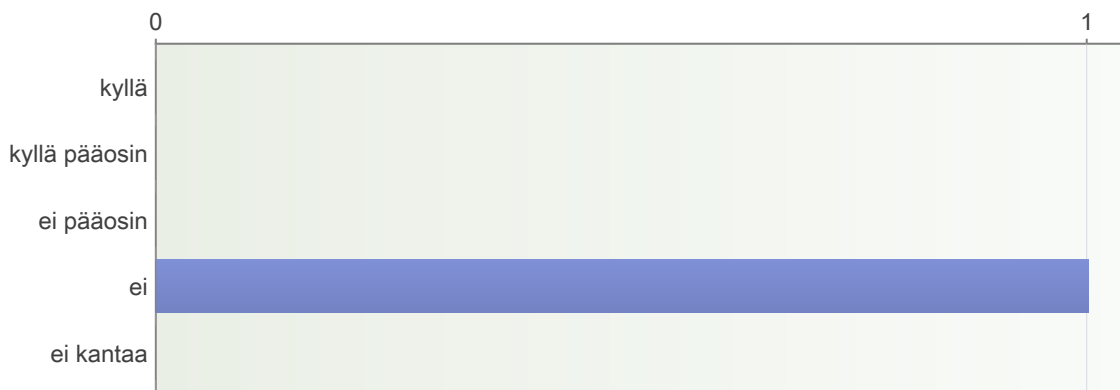
41. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Nyt esitetyt säädökset ovat huolestuttavia pienten palveluntuottajien ja ammatinharjoittajien osalta. Alihankintaryppäiden muodostuminen on suunnitelman myötä todennäköistä, jolloin pienyrittäjät jäävät vaille tosiasiallista mahdollisuutta itsenäiseen yritystoimintaan. Ammatinharjoittajien ja pienyrittäjien mahdollisuudet toimia palveluntuottajana on turvattava paremmin kuin nyt on esitetty.

42. 14. Lakiluonnoksen 8 luvussa säädettäisiin palvelujen tuottamisesta ja palvelun tuottajien velvoitteista. Ovatko säännökset uudistuksen tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

43. Vapaamuotoiset huomiot.

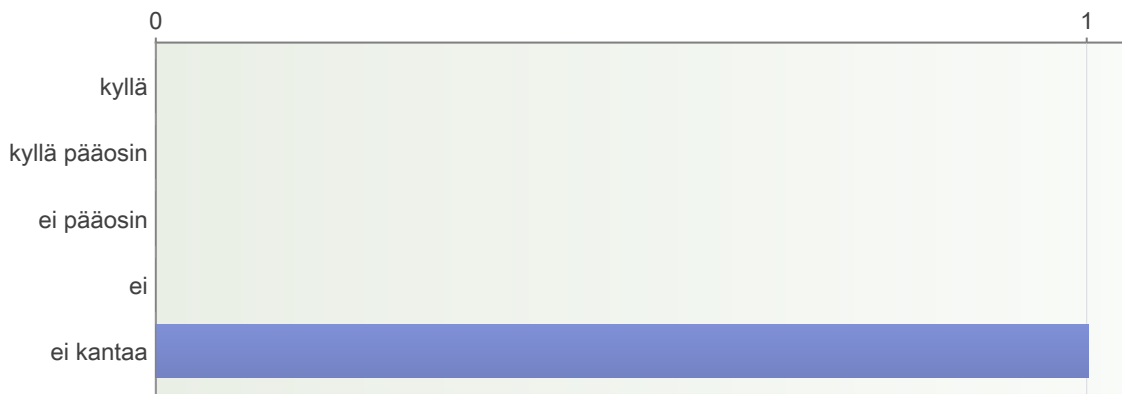
Vastaajien määrä: 1

- Ehdotukset antavat maakunnalle paljon valtaa ja mahdollisuuksia palveluiden järjestämisessä. Vaatimukset voivat muodostua pienten tuottajien kannalta ylimitoitetuksi. Tällöin ehdotukset eivät tue terveydenhuollon alalla yleistä pienyrittäjyyttä. Esityksestä puuttuu kokonaan vaikutusarviointi pienyrittäjyyteen. Yrittäjyyteen liittyvä käsitteidenkäyttö ei ole johdonmukaista (ammatinharjoittaja, pienyrittäjä, alihankintaketju etc).

44. 15. Lakiluonnoksen 9 luvussa säädettäisiin palvelun tuottajalle suoritettavista korvauksista.

15a. Ovatko suoran valinnan palveluita koskevat kiinteän maksun osuus ja sen määräytymistä koskevat edellytykset riittäviä turvaamaan palvelujen riittävä rahoitus?

Vastaajien määrä: 1

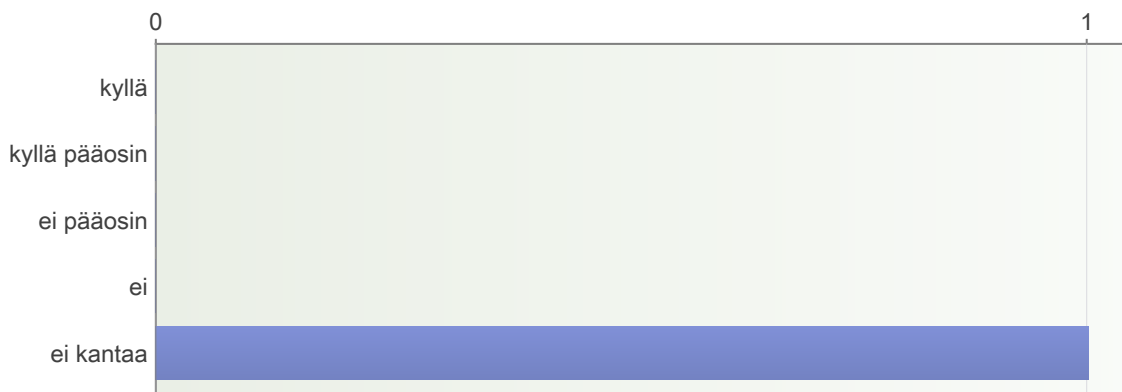
45. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Asiasta ei ole esitetty riittäviä laskelmia.

46. 15b. Ovatko säännökset muista korvauksista uudistuksen tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

47. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Korvausten muodostumisen perusteet on esitetty riittämättömästi.

48. 16. Lakiluonnoksen 11 luvussa säädettäisiin lain voimaantulosta. Ovatko 71 §:n mukaiset siirtymäsäännökset uudistuksen tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

49. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Voimaanpano ja siirtymäajat tulee määritellä lakiesityksessä selkeästi palvelukokonaisuuksittain.

50. 17. Antaako esitys maakunnille riittävät edellytykset järjestämisvastuun toteuttamiseen?

Vastaajien määrä: 1

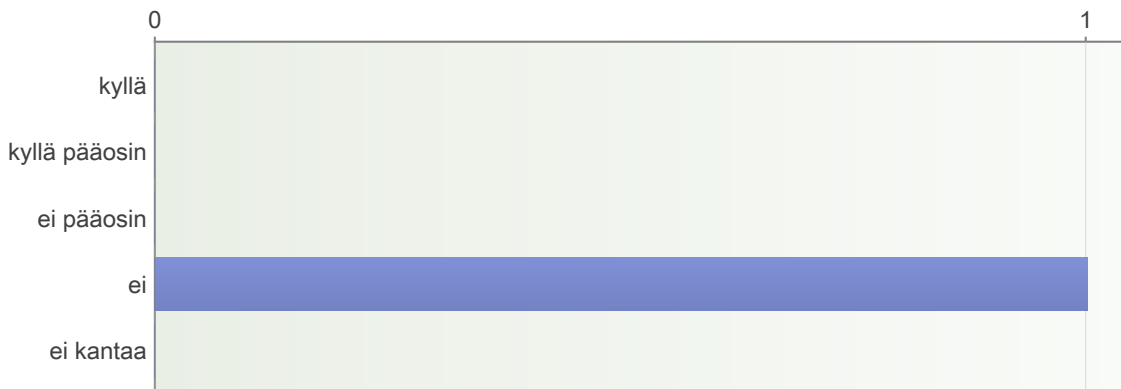
51. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Maakuntien edellytykset täyttyvät, mutta alueellinen yhdenvertaisuus palveluiden saatavuudessa ja laadussa ei tule riittävästi turvatuksi.

52. 18. Antaako esitys riittävät edellytykset sosiaali- ja terveydenhuollon markkinoiden syntymiseen?

Vastaajien määrä: 1

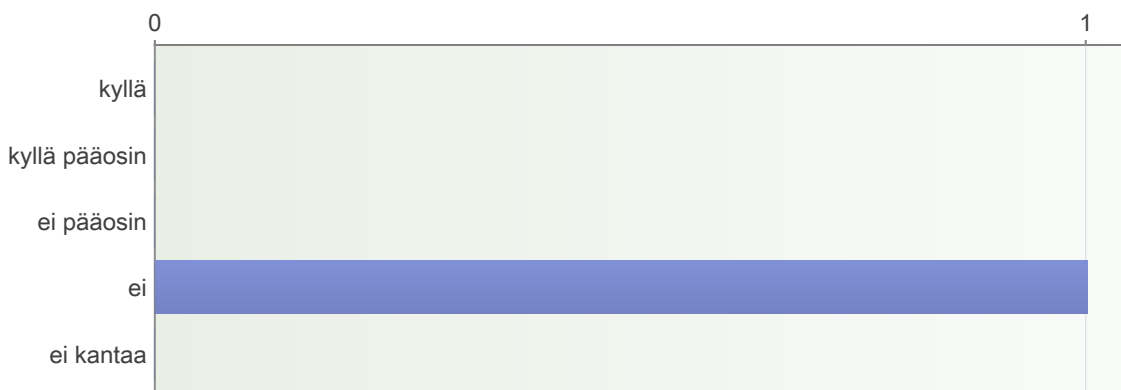
53. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Pienten palveluntuottajien ja ammatinharjoittajien asema on kestämaton. Kaikkien palveluntuottajien tulee voida olla suorassa sopimussuhteessa palveluiden järjestäjään, jotta yhdenvertaisuus palveluiden tuottamisessa toteutuu.

54. 18b. Antaako esitys riittävät edellytykset pienten toimijoiden toimimiseen sosiaali- ja terveydenhuollon markkinoilla?

Vastaajien määrä: 1

55. Jos ei, miten esitystä tulisi muuttaa?

Vastaajien määrä: 1

- Ks vastaus kysymykseen 18 a.

56. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

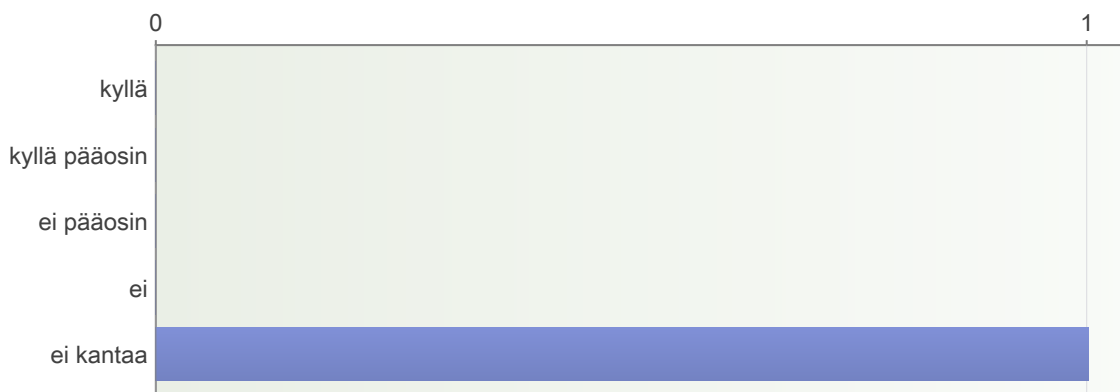
57. 19. Miten ihmisen lisääntyvä mahdollisuus valita palveluntuottaja ja vaikuttaa siten palveluihinsa vaikuttaa ihmisen hoitoon?

Vastaajien määrä: 1

- Koska vaikutusarviot puuttuvat, tähän on mahdotonta ottaa kantaa.

58. 20. Onko laki tarkoituksenmukainen hammashoidon näkökulmasta?

Vastaajien määrä: 1

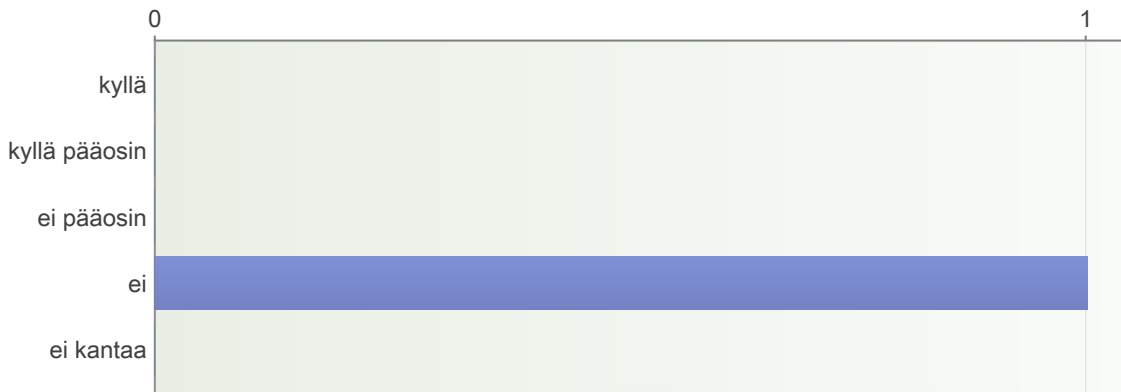

59. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

60. 21. Onko uudistuksen vaikutukset arvioitu näkemyksenne mukaan oikein ja riittävästi?

Vastaajien määrä: 1

61. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Riittävät ja kattavat vaikutusarviot puuttuvat.

62. 22. Miten arvioitte uudistuksen vaikuttavan oman taustaorganisaationne tai jäsenorganisaatioidenne asemaan?

Vastaajien määrä: 1

- Suurimmat huolet kohdistuvat palveluiden saatavuuden vähäisyyteen kaikilla sektoreilla, joilla puheterapiapalveluita tuotetaan. Mikään uudistus ei tuo tähän helpotusta ilman koulutusmäärien lisäämistä nykyisissä koulutusohjelmissä.

Vaikuttavuuden kannalta puheterapian kuntoutusmääriä tulisi lisätä, mutta pelkona on niiden supistuminen entisestään. Tällöin kuntoutuksen vaikuttavuus on vaarassa vähentyä olennaisesti.

63. 23. Muut vapaamuotoiset huomiot hallituksen esitysluonnoksesta.

Ei vastauksia.

64. 24. Yksilöidyt säädösmuutosehdotukset.

Ei vastauksia.